

впливу і спеціальні засоби у випадках та порядку, передбачених Законом України "Про міліцію".

ДМС України використовує транспортні засоби спеціалізованого призначення із символікою ДМС України, обладнані спеціальними світловими та звуковими сигнальними пристроями.

Працівники ДМС України та члени їх сімей, які проживають разом з ними, користуються медичним обслуговуванням у закладах охорони здоров'я Міністерства на умовах і в порядку, передбачених чинним законодавством.

Гранична чисельність державних службовців та працівників ДМС України затверджується Кабінетом Міністрів України.

Шевченко Я. В.

студентка КМ-2Б курсу юридичного факультету
ННІЗДН НАВС

ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК У ПРАВОВОМУ МЕХАНІЗМІ ДЕРЖАВИ

Охорона громадського порядку являє собою важливу функцію органів виконавчої влади. Напевне, ніколи в історії людської цивілізації подібна діяльність державних органів не була такою актуальною, як в останній третині XX століття. Причому слід відмітити декілька моментів, які надають проблемі громадського порядку в наші дні особливу актуальність.

По-перше, значна частина злочинів та проступків, які, прямо чи опосередковано, посягають на громадський порядок, в наш час скоюється в громадських місцях. Терористичні акти рідко скоюються в квартирах або по місцю роботи, а, як правило, на вулицях, вокзалах, транспорті, в місцях громадського харчування. Те ж саме можна сказати про хуліганство, яке також дуже розповсюджене і спричиняє громадянам масу незручностей.

По-друге, семидесятирічне втручання більшовицького державного апарату в усі економічні справи країни, а потім раптове усунення в ході реформ перебудови початку 90-х років всіх табу на комерційну, торговельну, підприємницьку діяльність та на спиртне призвело до виникнення в країні ситуації, при якій різко збільшилась кількість бомжів, злидарів, бродяг та інших соціально небезпечних прошарків населення. Громадяни даного типу не тільки стали елементом соціального ландшафту, а й збільшили загрозу громадському порядку.

По-третє, процес урбанізації з багатоповерховими будинками, проспектами зі снуючими по ним автомобілями та шумом від їхніх двигунів вносить свої негативні корективи в громадський порядок, заважає громадянам жити спокійно і підтверджує правильність слів, сказаних німецьким філософом К.Ясперсом, що тиша в діяльності людей в якості форми життя напевне зникла [7, с. 326].

Громадський порядок перш за все характеризується громадською безпекою, яку повинні забезпечувати спеціальні органи виконавчої влади шляхом нагляду та застосування адміністративного примусу до осіб, які порушують цей порядок. Дана безпека є громадською та пов'язана з відверненням та усуненням загрози для життя, здоров'я та майна громадян в місцях, що мають громадське значення.

Місця громадського значення обмежені відомими кордонами в просторі. До цих місць відносяться вулиці, проспекти, площі, майдани, вокзали, порти, аеропорти, стадіони, базари, магазини, транспорт і т.д. Для них характерна певна концентрація людей, які не пов'язані між собою сімейними, трудовими, дружніми відносинами і, які, як правило, не знають одне одного. Таким чином, громадськими слід вважати місця, що використовуються громадянами для спільної роботи, відпочинку, пересування, проведення масових заходів та інших потреб. Використання громадських місць може бути постійним, періодичним і одноразовим.

В самому загальному вигляді під громадським порядком необхідно розуміти правильне розташування людей та речей в місцях, що мають громадське значення, шляхом встановлення їх правового статусу за допомогою моральних, правових та естетичних норм.

В умовах розбудови демократичної держави в Україні значного інтересу набуває громадський порядок в політико-правовому розумінні, що являє собою не лише юридичну категорію, а й політологічну категорію.

В політико-правовому розумінні громадський порядок розкривав древньогрецький філософ Платон, покладаючи, в роботі «Государство», на стражів обов'язок по охороні порядку від внутрішніх і зовнішніх ворогів [6]. Схоже уявлення про громадський порядок мали отці церкви, Данте і Шекспір, французький мислитель Токвіль в роботі «Старий порядок і революція», видатні російські державознавці – Б. М.Чичерін, А. Г.Градовський, М. М.Коркунов.

Без громадського порядку життя людей буде нагадувати хаос – безсистемне існування. Стихійні лиха, війни, епідемії революції, економічний занепад, масові безпорядки на вулицях і високий рівень злочинності порушують громадський порядок як політичну та економічну систему суспільства і можуть зворушити державу в цілому.

Сама держава виникає з необхідності створити в суспільстві порядок, щоб життя людей проходило в умовах безпеки і добробуту, без ексцесів і в гармонії один з одним. Історичний досвід показує, що виробництво матеріальних і культурно-духовних благ вимагає певного громадського порядку, який може в основному забезпечити держава. По суті під державою необхідно розуміти організоване суспільство, тобто суспільство, в якому має місце порядок.

Апарат, на обов'язки якого покладений основний тягар по охороні громадського порядку та правопорядку у всіх державах, являє собою універсальний інструмент примусу і в більшості країн називається поліцією, в Україні, як історично склалося, цей апарат називається міліцією. Саме він в першу чергу охороняє громадський порядок та безпеку, життя, здоров'я та майно громадян. Адміністративні правопорушення і злочини, що скоюються в громадських місцях, привносять в громадський порядок дезорганізуючий вплив, «малі безпорядки» [2], нерідко вибивають зі звичної колії великі маси людей, вносять плутанину та неорганізованість в життя сотень і тисяч людей, спричиняють труднощі в роботі установ та підприємств, а в окремих випадках створюють кризові ситуації в державі. Поліцейська діяльність держави з'явилась із необхідності постійно охороняти громадський порядок [4]. Про цей порядок держава повинна постійно піклуватися під загрозою втрати свого

авторитету в очах населення і, навіть, під загрозою власної смерті. Як писав відомий російський поліцейст О.С.Окольський [5, 5-6], що суспільство потребує перш за все безпеки, розуміючи те, що інші його цілі не можуть бути досягнуті, поки ця перша, необхідна ціль не буде здійснена.

Слід відмітити, що в Україні існує багато нормативних документів, які регулюють суспільні відносини в сфері охорони громадського порядку, проте основний наш закон – Конституція, не визначає охорону громадського порядку як основну функцію держави. Лише в п. 7 ст. 116 Конституції України [1], де визначаються повноваження Кабінету Міністрів України сказано: «здійснює заходи щодо забезпечення обороноздатності і національної безпеки України, громадського порядку, боротьби зі злочинністю».

Аналіз широкого спектру прав, які надає конституція України кожному своєму громадянину надає можливість стверджувати, що в Україні кожний громадянин має право на вільний розвиток своєї особистості. Розділ II Конституції України “Права, свободи та обов’язки людини і громадянина” визначає рівні конституційні права і свободи. Проте як видно із вищевикладеного реалізація цих прав і свобод можливо лише за певних умов, зокрема, при забезпеченні громадського порядку, а дана Конституція не покладає обов’язку по забезпеченню громадського порядку на державу та не визнає даний обов’язок важливою функцією держави.

Тому на сьогодні виникає нагальна потреба визначення на законодавчому рівні кола суб’єктів, на які покладається обов’язок з охорони громадського порядку, оскільки через правові норми регулюються найбільш складні та важливі суспільні відносини. В той же час багатогранність суспільного життя не дозволяє всі суспільні відносини урегулювати правовими засобами. Багаточисленні суспільні відносини мають нескладний характер і в результаті повсякденного прояву не вимагають правового регулювання та застосування інших заходів державного забезпечення, а підтримуються громадською правосвідомістю, правилами громадського співжиття, що склалися, моральними нормами, звичаями.

Список використаних джерел:

1. Конституція України прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ. 1997.
2. Борисов В.В. Правовой порядок развитого социализма. Саратов, 1977, с. 50.
3. Здир Я. А. Советское государство и право. 1967. - с. 136, 137.
4. Лошицкий М.В. Міліцейське право як підгалузь адміністративного права // Науковий вісник НАВСУ. № 2. 2000.
5. Окольский А.С. О понятии полицейского права. – Варшавские университетские издания, 1894, т. VI, с.5-6.
6. Платон. Собрание сочинений в четырёх томах. Т. 3. М., 1994, с.160, 181, 262.
7. Ясперс К. Смысл и назначение истории. - М., 1994. - с.326